

УДК 657.1:65.014.1

*Л. С. Гангал,
к. е. н., асистент кафедри обліку і оподаткування,
Чернівецький національний університет ім. Ю.Федьковича
Я. С. Церковнюк,
студент, Чернівецький національний університет ім. Ю.Федьковича
О. І. Мандрук,
студент, Чернівецький національний університет ім. Ю.Федьковича
А. В. Главацький,
студент, Чернівецький національний університет ім. Ю.Федьковича*

ОБЛІК, АНАЛІЗ І ЗВІТНІСТЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ В КОНТЕКСТІ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТА ВАРТОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*L. S. Hanhal
PhD, assistant professor of department of accounting and taxation,
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University
Y. S. Tserkovniuk
student, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University
O. I. Mandruk
student, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University
A. V. Glavatskuy
student, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University*

ACCOUNTING, ANALYSIS AND REPORTING IN ENSURING THE MANAGEMENT OF INVENTORIES IN THE CONTEXT OF INCREASING THE COMPETITIVENESS AND VALUE OF DOMESTIC ENTERPRISES

У статті розглянуто роль обліку, аналізу та звітності у формуванні інформаційного базису управління виробничими запасами підприємства, що має слугувати якісною основою для прийняття рішень та надавати можливість вирішувати існуючі проблеми розвитку господарюючих суб'єктів у режимі реального часу. Обґрунтовано, що сформоване у відповідності до потреб системи менеджменту підприємства обліково-аналітичне забезпечення управління запасами спрямоване на максимізацію економічного ефекту пов'язаного з їх формуванням та використанням, а також підвищення показників конкурентного розвитку підприємства. З цією метою у роботі представлена теоретико-організаційна модель обліково-аналітичного забезпечення управління запасами у формуванні конкурентних переваг підприємства, яка передбачає здійснення управління запасами за двома напрямками: управління формуванням та управління використанням запасів із відповідним обліково-аналітичним забезпеченням вказаних підсистем. При цьому, за умови забезпечення якісного зростання показників оптимальності та ефективності управління запасами, відбуватиметься покращення показників конкурентного розвитку через поліпшення ресурсних факторів конкурентоспроможності. Оскільки зростання вартості підприємства є ключовим показником його розвитку в довгостроковій перспективі і основним критерієм ефективності діяльності у статті

представлений удосконалений механізм обліково-аналітичного забезпечення управління запасами в системі вартісно-орієнтованого управління. Даний механізм визначає раціональний взаємозв'язок найбільш релевантних облікових і аналітичних інструментів, та методів їх формування для забезпечення кожного етапу управління запасами необхідною інформацією.

Визначено, що одним із важливих джерел інформації про виробничі запаси підприємства є управлінська звітність. Для надання зацікавленим особам більш детальної інформації про наявність виробничих запасів та операції з ними за звітний період запропоновано комплекс оперативних, тактичних та стратегічних звітів щодо запасів підприємства, що спрямовано на підвищення рівня інформаційного забезпечення системи управління підприємствами з метою прийняття ефективних рішень.

The role of accounting, analysis and statements in formation of information basis of enterprise inventories management, which should be a qualitative basis for decision-making and provide an opportunity to solve the existing problems of the development of business entities in real time, is considered in the article. It is proved that the registration and analytical ensuring inventory management that created according to requirements of system of management of the enterprise is directed to maximizing the economic effect of their formation and use. For this purpose in the paper the theoretic-organizational model of registration and analytical ensuring inventory management in formation of competitive advantages of the enterprise is presented. It includes two directions: management of formation and management of inventories using with the corresponding registration and analytical providing the specified subsystems. The qualitative growth of the indicators of optimality and efficiency of inventory management, will improve the indicators of competitive development by improving the resource competitiveness factors.

The growth of the company value is a key indicator of its development in the long period and the main criterion for the effectiveness of the activity. That's why the advanced mechanism of registration and analytical ensuring inventory management in the system of value-oriented management is presented in the article. This mechanism defines rational interrelation of the most relevant registration and analytical tools, and methods of their formation for providing each stage of inventory management with necessary information.

It is defined that one of important sources of information on production stocks of the enterprise is the administrative reporting. The complex of operational, tactical and strategic statements for providing to interested persons more detailed information on existence of production stocks and operation with them of the enterprise is offered. This statements are directed to increase a level of information support of an enterprise's control system for the purpose of adoption of effective decisions.

Ключові слова: виробничі запаси; управління; облік; звітність; інформаційне забезпечення.

Keywords: inventories; management; accounting; statement; information management.

Постановка проблеми. У сучасних умовах господарювання одним із ключових напрямів підвищення ринкової вартості та конкурентоспроможності підприємств є раціональне управління активами, у тому числі виробничими запасами. З одного боку, сформовані виробничі запаси забезпечують постійність, безперервність та ритмічність діяльності підприємства, гарантують його економічну безпеку, а з іншого – на рівні великих промислових підприємств потребують великих капіталовкладень. Ефективне управління запасами дозволяє зменшити рівень поточних витрат на їх зберігання, знизити рівень транзакційних витрат з їх закупівлі, визволити з поточного господарського обороту частину фінансових засобів, реінвестувати їх в інші активи. У вирішенні проблеми раціонального управління виробничими запасами важлива роль відводиться бухгалтерському обліку та звітності як дієвим інформаційним інструментам управління, що мають забезпечити належний базис прийняття ефективних управлінських рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Суттєвий внесок в розробку теоретичних основ і методологічних підходів до відображення в обліку і звітності виробничих запасів внесли Л.М. Біла, М.О. Бублик, Л.С. Гангал, А. Гриліцька, Н. Малова, Д.О. Грицишин, Л.В. Каленчук, С.Є. Нестеренко та інші вчені. Однак, питання формування на основі обліку та звітності якісного інформаційного базису для управління конкурентним розвитком та ринковою вартістю вітчизняних підприємств в сучасних умовах потребують

подальших досліджень.

Тому **метою** статті є формулювання комплексу системно узгоджених пропозицій з удосконалення обліково-звітної інформації для практики управління запасами з метою підвищення конкурентоспроможності та ринкової вартості суб'єкта господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Однією з важливих проблем ефективного функціонування підприємства є раціональне використання матеріальних запасів, створення відповідних умов їх зберігання, забезпечення динамічної відповідності між попитом і пропозицією, забезпечення суворого режиму економії. З огляду на це, важливо створити не лише належні умови для зберігання матеріальних цінностей, а й забезпечити можливість оперативного формування інформації щодо потреби в них, ефективності їх використання з метою забезпечення якісного управління ними [7].

Важливу роль управління запасами має і в загальній системі управління конкурентоспроможністю та вартістю підприємств. Так, в загальному вигляді управління конкурентоспроможним розвитком підприємства спрямовано на формування, розвиток та реалізацію конкурентних переваг та забезпечення життєздатності підприємства як суб'єкта економічної конкуренції, що, в свою чергу, впливає на зростання його ринкової вартості. Виходячи із цього вважаємо, що управління запасами у забезпеченні конкурентного розвитку суб'єкта господарювання та в контексті концепції вартісно-орієнтованого управління представляє собою систематичний, планомірний і цілеспрямований вплив на оптимальність формування та ефективність використання запасів з метою зростання конкурентних переваг підприємства як суб'єкта економічної конкуренції на зовнішньому та внутрішньому ринках та, як результат, зростання його ринкової вартості.

У таких умовах закономірним є зростання ролі обліку і звітності, що має слугувати якісною основою для прийняття рішень та надавати можливість вирішувати існуючі проблеми розвитку господарюючих суб'єктів у режимі реального часу. Якісна інформаційна база забезпечує ефективність аналізу, планування, контролю даних для різних відділів підприємств, що лежить в основі розробки стратегії і тактики управління господарюючим суб'єктом. За таких умов інформаційний ресурс займає особливу роль серед усіх ресурсів підприємств і виступає інтеграційною характеристикою усіх чинників виробництва.

Саме у системах обліку і звітності формуються дані про формування та використання запасів суб'єкта господарювання, що в подальшому стають основою для прийняття управлінських рішень. При цьому максимальну релевантність та корисність такої інформації для управління конкурентоспроможністю можливо забезпечити лише забезпечивши її належну цільову спрямованість [6].

Для цього необхідним є визначення показників конкурентного розвитку підприємства, що прямо залежать від ефективності управління запасами. Останнє можливе за умови чіткого усвідомлення інформаційних запитів, що формує управлінська система підприємства перед системами обліку та аналізу. Виходячи з інформаційних потреб системи управління щодо прийняття рішень і формування даних про наявність і рух матеріальних запасів на підприємстві, було досліджено комплекс завдань, які повинна забезпечити обліково-аналітична система, включаючи формування бази даних для логістичних служб. Такий взаємозв'язок представлений у табл. 1.

Таблиця 1.

Інформаційні запити управлінської системи щодо запасів підприємства

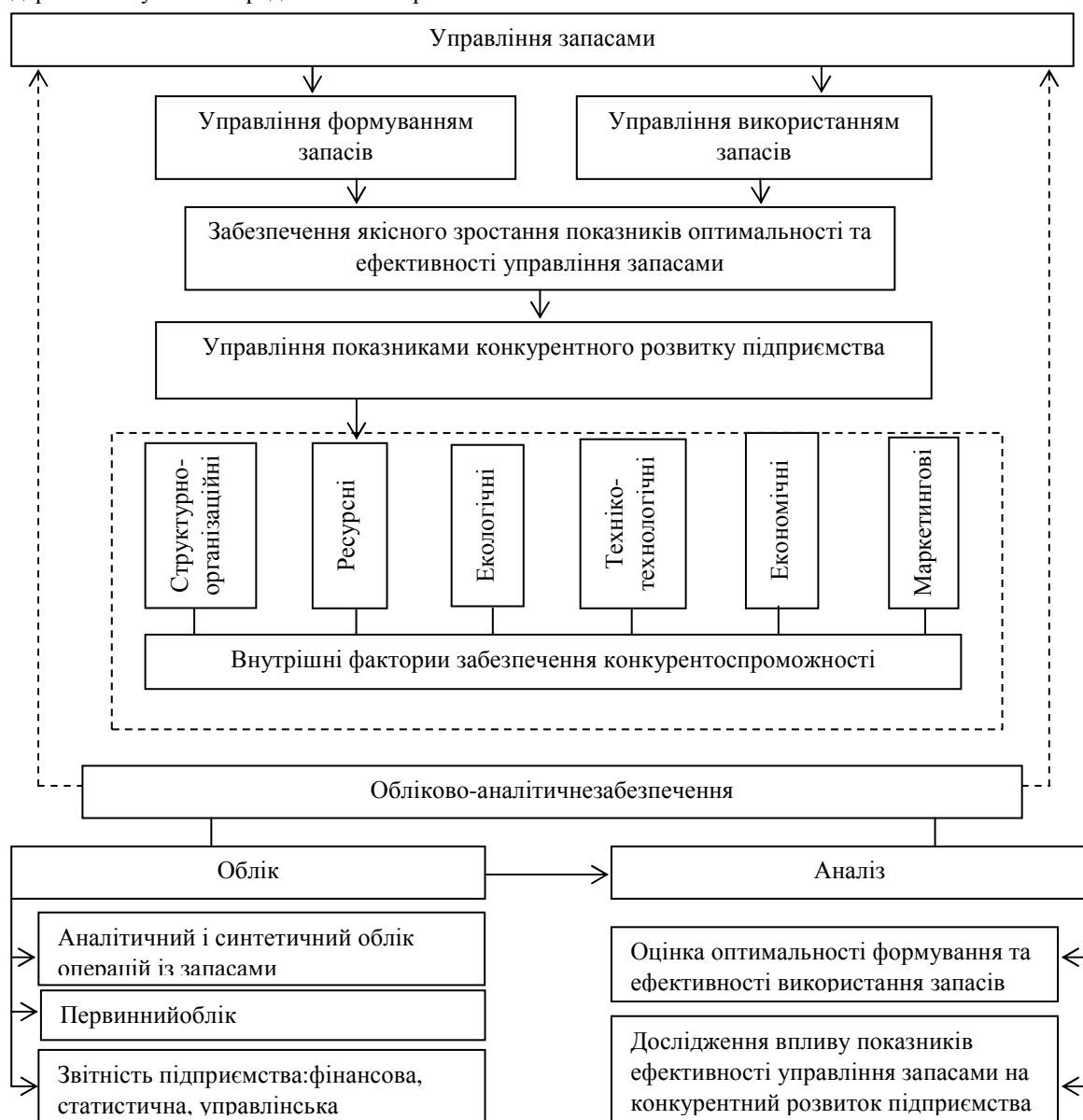
№	Запит управлінської системи	Завдання обліково-аналітичної системи
1	Оптимальні розміри партії поставки запасів	Формування інформаційної бази про оптимальні розміри партії поставки матеріальних запасів
2	Потреба в матеріальних запасах різних підрозділів підприємства	Формування бази даних про потребу в матеріальних запасах
3	Вартість замовлення партії поставки запасів	Відображення витрат на замовлення партії поставки запасів (за контрагентами)
4	Вартість зберігання запасів	Відображення витрат на зберігання одиниці запасів на складі (середній показник)
5	Вартість транспортування запасів	Відображення витрат на перевезення запасів (за перевізниками)
6	Мінімальна величина транспортування запасів	Визначення мінімальної величини партії запасів, встановленої перевізниками
7	Ефективність використання запасів	Формування аналітичної довідки щодо показників ефективності використання запасів

Отже, сформоване у відповідності до потреб системи менеджменту підприємства обліково-аналітичне забезпечення управління запасами спрямоване на максимізацію економічного ефекту пов'язаного з їх формуванням та використанням, а також підвищення показників конкурентного розвитку підприємства.

Для конкретизації цільових запитів потребує уточнення система чинників конкурентоспроможності підприємства рівень яких може надаватись метаморфозам через систему управління запасами. Як визначено раніше [3], в сьогоденних умовах виокремлюються адаптивні, частково адаптивні та адаптивно-визначені фактори конкурентного розвитку. Так, фактори зовнішнього середовища, до яких підприємство змушено пристосовуватися і визначати стратегію свого функціонування в залежності від їх особливостей, можна визначити як адаптивні фактори. Вони є сукупністю регуляторних державних механізмів і чинників соціально-політичного, кліматичного та міжнародного характеру, що формують середовище, в якому функціонує

підприємство. Частково адаптивні фактори теж вимагають від підприємства пристосування до умов, що вони формують, разом з тим, вказані чинники утворюються в результаті діяльності значної сукупності підприємств як в країні, так і за її межами, тому може спостерігатись їх часткова підконтрольність підприємству в залежності від масштабів і прогресивності його діяльності. Так, до частково адаптивних факторів відносяться стан національної економіки, рівень науково-технічного прогресу, загальна екологічна ситуація, конкурентне середовище.

Адаптивно-визначені фактори конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, до яких належать структурно-організаційні, техніко-технологічні, ресурсні, економічні, екологічні чинники внутрішнього середовища, визначаються особливостями функціонування підприємств і можуть змінюватися у результаті прийняття внутрішніх управлінських рішень. В результаті ефективного управління запасами саме група адаптивно-визначених факторів конкурентоспроможності зазнаватиме змін та забезпечуватиме виникнення додаткових конкурентних переваг підприємства. Загалом, місце обліково-аналітичного забезпечення, як інформаційного базису управління запасами у забезпеченні конкурентного розвитку вітчизняних господарюючих суб'єктів представлено на рис. 1.

Рис. 1. Теоретико-організаційна модель обліково-аналітичного забезпечення управління запасами у формуванні конкурентних переваг підприємства

Отже, управління запасами доцільно здійснювати за двома напрямками: управління формуванням запасів та управління використанням запасів [8]. При цьому за умови забезпечення якісного зростання показників оптимальності та ефективності управління запасами відбуватиметься покращення показників конкурентного розвитку через поліпшення ресурсних факторів конкурентоспроможності. Важливу роль у представленій на рис.1 моделі відіграють облік та аналіз. Швидкість акумулювання та опрацювання інформації, передача її внутрішнім та зовнішнім користувачам у відповідності до їх інформаційних потреб та у прийнятному для них вигляді – основні завдання обліку. Саме облік виступає у ролі ключового джерела даних, що обробляються аналітичною системою для обґрунтування управлінських процесів. За допомогою аналізу

здійснюється дослідження структури та динаміки економіко-фінансових показників, дослідження взаємозв'язків між ними, вплив екзогенних та ендогенних факторів на результати діяльності і конкурентоспроможність підприємства.

Облікове забезпечення управління запасами містить систему бухгалтерського, фінансового та управлінського обліку запасів, всіх господарських операцій пов'язаних з їх трансформацією та переміщенням, та відображення у фінансовій звітності. Облікові дані щодо стану та руху запасів складають основну інформаційну базу управління запасами на підприємстві [2].

Аналітичне забезпечення управління запасами ґрунтується на системі підходів, методів та моделей визначення нормативів запасів, оптимальних розмірів замовлень запасів або періодів часу між замовленнями, реальної вартості запасів, структури та динаміки запасів, ефективності їх використання, тощо. Аналітичне забезпечення управління запасами має відповідати вимогам контролю стану, якості, руху та ефективності використання запасів на підприємстві в цілому, та у окремих структурних підрозділах.

Формування обліково-аналітичного забезпечення управління запасами в системі вартісно-орієнтованого управління вітчизняних підприємств полягає у забезпеченні виконання наступних завдань:

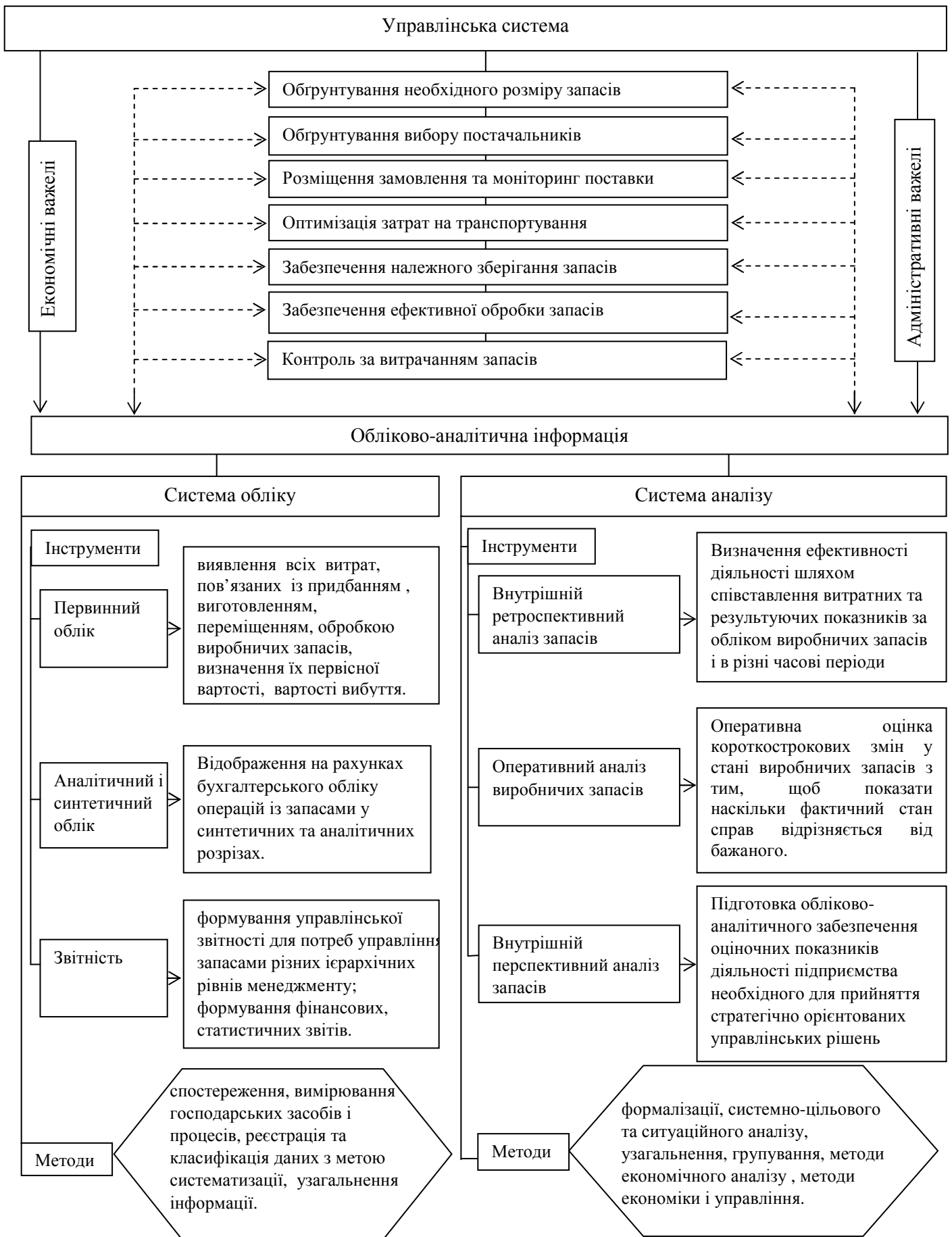
- точне, повне та достовірне облікове відображення даних про надходження та витрачання запасів;
- якісне аналітичне опрацювання облікової інформації, спрямоване на комплексну оцінку ефективності використання та оптимальності формування виробничих запасів із визначенням їх впливу на показники вартості підприємства;
- обґрунтування пріоритетних напрямків розвитку, визначення способів підвищення ефективності управління запасами.

Специфіка управління запасами підприємств має проявлятися у всіх складових системи обліково-аналітичного забезпечення:

– у підсистемі обліку – через формування інформації, що максимально достовірно відображає дані щодо поточних операцій із запасами господарюючого суб'єкта в різних аналітичних розрізах;

– у підсистемі аналізу – шляхом формування аналітичного інструментарію оцінки стану оптимальності формування та ефективності використання запасів підприємства, факторів, що впливають на вказані показники та тенденцій подальшого розвитку [3; 4].

Отже, поєднання і раціональна взаємодія інструментів та методів облікового і аналітичного забезпечення у відповідності до потреб різних рівнів та етапів управління запасами підприємств формує механізм його обліково-аналітичного забезпечення (рис. 2).

Рис. 2. Механізм обліково-аналітичного забезпечення управління запасами в контексті вартісно-орієнтованого управління підприємством

Формування на підприємстві механізму обліково-аналітичного забезпечення управління запасами передбачає:

1) розробку практичних методик аналізу стану, руху, якості та ефективності використання запасів з урахуванням специфіки діяльності підприємства, особливостей його виробничої та організаційної структури;

2) удосконалення існуючої організації системи обліку таким чином, щоб вона забезпечувала виконання аналітичних та контрольних функцій системи управління підприємством.

Звідси можна сформулювати основні складові обліково-аналітичного забезпечення управління запасами підприємства, що входять до складу механізму:

1) облікове забезпечення – сукупність облікових методів і інструментів, за допомогою яких можуть бути відображені факти господарського життя підприємства;

2) аналітичне забезпечення – інструменти і методи здійснення на підставі облікових даних аналізу господарської діяльності підприємства, розрахунок показників ефективності використання запасів, визначення на цій основі впливу на зміну вартості підприємства, обґрунтування способів їх оптимізації та підвищення в існуючих економічних умовах [5].

Удосконалений механізм обліково-аналітичного забезпечення управління запасами в системі вартісно-орієнтованого управління, на відміну від існуючих, не обмежується ідентифікацією завдань системи обліку та аналізу для задоволення інформаційних потреб менеджменту, а визначає раціональний взаємозв'язок найбільш релевантних облікових і аналітичних інструментів, та методів їх формування для забезпечення кожного етапу управління запасами необхідною інформацією.

Формування і впровадження в практику даних інструментів забезпечується використанням методів бухгалтерського обліку, яким відповідають певні прийоми. Так аналітичному і синтетичному обліку, що охоплює усі господарські процеси, пов'язані із запасами підприємства та при здійсненні первинного обліку використовуються такі методи як спостереження (хронологічне і систематичне за об'єктами обліку, що мають вплив на його конкурентні позиції), вимірювання господарських процесів, засобів і результатів, реєстрації та класифікації інформації щодо формування первісної вартості запасів підприємства її подальшої зміни тощо. При цьому спостереження здійснюється на основі таких бухгалтерських прийомів як документування та інвентаризація, за допомогою оцінки і калькулювання проводять вимірювання, а реєстрація та класифікація здійснюється на основі подвійного запису. Узагальнення інформації щодо запасів використовується для формування різних видів звітності.

Оскільки управління конкурентоспроможністю та вартістю підприємства здійснюється на операційному, тактичному і стратегічному рівнях, то і управлінська звітність має формуватись відповідно до потреб даних рівнів [1]. Так, прийняття поточних рішень щодо управління конкурентними позиціями і вартістю підприємства полягає у вирішенні оперативних задач, що спрямовані на забезпечення нормального функціонування фінансово-господарської діяльності підприємства відповідно до визначених орієнтирів конкурентного розвитку. Управлінська звітність для прийняття оперативних рішень менеджерами різних рівнів повинна надавати достатній обсяг інформації для вирішення питань пов'язаних із терміною закупівлею сировини, матеріалів, пального, запасних частин, відсутність яких загрожує зупинити виробництво.

Оперативні управлінські звіти є підґрунтям для формування звітності, призначеної для прийняття тактичних рішень щодо управління конкурентоспроможністю і вартістю підприємства. Така звітність містить аналітичну інформацію про ритмічність поставок і відвантаження, матеріальне та технічне забезпечення виробництва, своєчасність розрахунків, структуру витрат діяльності, наявність небезпечних для діяльності факторів, ефективність прийнятих оперативних управлінських рішень.

Тактичні звіти є основою для формування стратегічної звітності, призначеної для забезпечення конкурентних переваг у довгостроковому періоді. Стратегічний менеджмент конкурентного розвитку спрямований на максимізацію економічного ефекту діяльності та забезпечення зростання конкурентних позицій за основними групами показників, що їх характеризують, що зумовлює зростання ринкової вартості підприємства.

Для забезпечення ефективності управління запасами в контексті забезпечення конкурентного розвитку та зростання ринкової вартості підприємств розроблено систему управлінської звітності для прийняття оперативних, тактичних та стратегічних рішень (табл. 2).

Таблиця 2.

Система бухгалтерської управлінської звітності для формування інформаційного базису управління запасами у забезпеченні зростання конкурентоспроможності та ринкової вартості підприємства

Вид звіту	Зміст звіту	Призначення
Оперативна звітність		
Звіт про наявність та планові поставки виробничих запасів	Дані про наявність на початок і кінець звітного періоду (дня, тижня, декади) виробничих запасів, планові поставки запасів необхідних для забезпечення нормального виробничого процесу	Управління ресурсозабезпеченістю
Звіт про простой, брак та інші порушення виробничого процесу	Інформація про обсяг бракованої продукції із зазначенням її виробничої собівартості із деталізацією за елементами (у т.ч. інф. про обсяг витрачених запасів), простой виробничого процесу та вихід обладнання із зазначенням	

	причин даних явищ, у т.ч. – неякісних запасів, що зумовили виробництво неякісної продукції	
Тактична звітність		
Звіт про використання, залишки та перевитрати запасів	Інформація про склад, структуру виробничих запасів, що були витрачені для виробництва продукції із зазначенням інформації про планові і фактичні витрати та залишки запасів	Управління ресурсозабезпеченістю
Звіт про своєчасність поставок та динаміку цін виробничих запасів	Інформація про постачальників, заплановані та фактичні поставки запасів, динаміку цін на виробничі запаси	
Стратегічна звітність		
Звіт про матеріально-технічну забезпеченість конкурентного розвитку підприємства	Інформація про стан і структуру основних і оборотних активів, капіталу, землі, трудових ресурсів. Дані щодо конкурентних позицій за даними показниками відносно певної вибірки аналогічних підприємств діючих на ринку	Формування стратегії конкурентного розвитку підприємства
Звіт про виробничо-збутову діяльність	Інформація про обсяг виготовленої і реалізованої продукції (у тому числі органічної), виробничу і повну собівартість, прибуток, напрямки реалізації, включаючи експорт.	
Звіт про напрямки оптимізації виробничо-господарської діяльності	Інформація про оптимізовані показники виробничо-господарської діяльності, що забезпечують зростання конкурентних позицій підприємства	

Представлені у табл. 2 форми управлінської звітності охоплюють сукупність найважливіших показників управління запасами, що впливають на конкурентні позиції та вартість підприємства. За інформацією даних форм звітності менеджери підприємства спроможні прийняти ефективні управлінські рішення щодо удосконалення складу, структури, термінів та джерел поставок, що забезпечить ефект синергії на основі вдалого використання управлінських технологій в межах оперативного, тактичного та стратегічного управління конкурентоспроможністю підприємства.

Висновки. Отже, ефективне управління запасами сьогодні є одним із важливих факторів забезпечення конкурентоспроможності підприємства в ринковому середовищі. При цьому прийняття дієвих управлінських рішень можливе лише за наявності якісного інформаційного підґрунтя, ключовими інструментами формування якого є облік, аналіз та звітність. Запропоновані у роботі модель та механізм обліково-аналітичного управління запасами та система управлінської бухгалтерської звітності спрямовані на забезпечення дієвого конкурентного розвитку та зростання вартості господарюючого суб'єкта як результату підвищення якості управлінських процесів на основі релевантного, повного, достовірного та своєчасного інформаційного забезпечення.

Список літератури.

1. Біла Л. М. Ретроспективний аналіз становлення бухгалтерської звітності. Вісник Житомирського державного технологічного університету. 2013. № 4. С. 37-44.
2. Бублик М.О. Проблеми управління виробничими запасами на підприємствах та шляхи їх вирішення. Управління розвитком. 2014. № 2. С. 90-92.
3. Гангал Л.С. Механізм обліково-аналітичного забезпечення управління конкурентоспроможністю сільськогосподарських підприємств. Фаховий науково-виробничий журнал «Інноваційна економіка». 2016р. №1. С. 115-121.
4. Гангал Л.С. Облікова інформація як основа обґрунтування рішень різних ієрархічних рівнів менеджменту сучасних підприємницьких структур. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2017 р. №24. Ч.2. С.123-127.
5. Гангал Л.С. Організаційні засади та облікове забезпечення економічного аналізу в управлінні конкурентоспроможністю підприємств. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018 р. №22. С. 910-917.
6. Гриліцька А., Малова Н. Шляхи подолання проблем ведення обліку виробничих запасів в Україні. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. 2014. Вип. 36(3). С. 198-203.
7. Грицишен Д.О., Каленчук Л.В. Обліково-аналітичне забезпечення управління виробничими запасами підприємства. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. 2014. № 4. С. 268-276.
8. Нестеренко Є. Є. Методи обліку товарно-матеріальних запасів: вітчизняний та зарубіжний досвід. Управління розвитком. 2013. № 17. С. 58-60.

Referenses

1. Bila, L.M. (2013), "Retrospective analysis of the formation of financial statements", *Visnyk Zhytomyrskogo derzhavnogo texnologichnogo universytetu*, vol. 4, pp. 37-44.

2. Bublik, M.O. (2014), "The problems of management of industrial stocks at enterprises and ways of their solution", *Upravlinnya rozvitkom*, vol. 2, pp. 90-92.

3. Gangal, L.S. (2016), "The mechanism of accounting and analytical support for managing the competitiveness of agricultural enterprises". *Innovaciina ekonomika*, vol. 1, pp. 115-121.

4. Gangal, L.S. (2017), "Accounting information as a basis for substantiation of decisions of various hierarchical levels of modern business structures management", *Naukovii visnik Hersonskogo derjavnogo universitetu*, vol. 24, pp. 123-127.

5. Grilicka, A. and Malova, N. (2014), "The ways of overcoming the problems of inventory accounting in Ukraine", *Zbirnik naukovih prac Cherkaskogo derjavnogo tehnologichnogo universitetu. Seriya: Ekonomichni nauki*, vol. 36, pp. 198-203.

6. Gangal, L.S. (2018), "Organizational fundamentals and accounting support for economic analysis in managing the competitiveness of enterprises", *Globalni ta nacionalni problemi ekonomiki*, vol. 22., pp. 910-917.

7. Gricishen, D.O. and Kalenchuk, L.V. (2014), "Accounting and analytical support for the management of industrial stocks of the enterprise", *Visnik Jitomirskogo derjavnogo tehnologichnogo universitetu. Seriya: Ekonomichni nauki*, vol. 4, pp. 268-276.

8. Nesterenko, Є. Є. (2013), "Methods of inventory accounting: domestic and foreign experience", *Upravlinnya rozvitkom*, vol. 17, S. 58-60.

Стаття надійшла до редакції 19.10.2018 р.